



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 221/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

403/2010. (VIII. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2010. május 25-én előterjesztett **panaszát** a 2010. augusztus 25-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos előadta, hogy 2010. május 25-én valamivel 13 óra előtt bement a Budapesti Kerületi Rendőrkapitányságra, hogy egy évek óta húzódó ügyben több személy, illetve szervezet ellen feljelentést tegyen. Az ügyeletes tiszt átvette az iratokat, majd azok elolvasása után közölte, hogy a rendőrség nem fog nyomozni az ügyben. A panaszos közölte vele, hogy ezt nem ő dönti el, amire azt a választ kapta, „nyeglén” odavetve, hogy de igen, ő dönt. A panaszos ezt követően elkérte az illető rendőrnő azonosító számát, aki „foghegyről odavágta”, hogy 4274600, ami a rendőrkapitányság telefonszáma. A panaszos sérelmezi az ügyeletes tiszt által használt hangnemet, állítása szerint semmibe vettnek érezte magát, véleménye szerint a rendőrök úgy viselkednek, mint akik a törvények felett állnak. Álláspontja szerint a rendőrnő stílusa, modora ellentmond az Rtv. rendelkezéseinek.

II.

A rendőrség a Testület kérésére az alábbi dokumentumokat küldte meg:

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

1) A Budapesti Rendőr-főkapitányság Hivatala vezetőjének 2010. július 23-i összefoglaló levele a panaszos 2010. május 25-én, 12 óra 45 perc körüli időben megjelent a Rendőrkapitányság épületében és jelezte, hogy bejelentést kíván tenni. Az ügyeletes r. zászlós odament hozzá, bemutatkozott és megkérdezte, hogy mi a panasza. A panaszos – egy hibás termék értékesítésével kapcsolatos ügyben – több oldalas feljelentést adott át, melyet az ügyeletes elolvasott, konzultált a panaszossal, majd megállapította, hogy a beadvány nem tartozik a rendőrség hatáskörébe, erről a megfelelő felvilágosítást megadta, azonban a panaszos feljelentését nem vette át. Az ügyeletes jelentése szerint, a panaszos nem kérte el jelvéyszámát, ő pedig bemutatkozott a kapcsolatfelvételkor. Az Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. (1) bekezdése alapján, a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint, bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli. Az ügyeletes tiszt úgy ítélte meg, hogy a panaszos fogyasztóvédelmi ügye nem tartozik a rendőrség hatáskörébe, így nem állt fenn intézkedési kötelezettsége sem. Az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint, a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. Az Rtv. 24. § (2) bekezdés értelmében, a magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a Rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna, vagy számottevően megnehezülne. Mivel jelen esetben a beadvány a panaszos magánérdekét érintette, és az ügyeletes a szükséges felvilágosítást megadta, az intézkedés jogszerű és szakszerű volt.

2) A parancsnoki kivizsgálás szerint a rendelkezésre álló jelentés, nyilvántartás, ügyeleti napló, illetve a r. zászlós által elmondottak alapján a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság parancsnoka fegyelemsértést, szabálysértést, vagy bűncselekmény elkövetését nem tapasztalta.

3) A r. zászlós jelentése szerint 2010. május 25-én kb. 12 óra 45 perckor az objektumőr telefon jelezte, hogy bejelentő érkezett a kapitányság épületébe. A r. zászlós kiment a bejelentőhöz, bemutatkozott neki, közölte, hogy ő az ügyeletes tiszt, valamint megkérdezte tőle, hogy mi a panasza. A panaszos erre egy kb. 3 oldalas géppel megírt feljelentést adott át. A r. zászlós közölte a panaszossal, hogy elolvassa, majd utána átbeszélte vele az esetleges szükséges kiegészítéseket. Megjegyzi, hogy a panaszos a beszélgetés közben elég zavartan viselkedett, számára úgy tűnt, hogy alkoholos befolyásoltság alatt áll. Emlékezete szerint a panaszos az általa megírt feljelentésben egy több éve húzódó esetet írt le egy hibás videokamera megvásárlásával kapcsolatosan. A feljelentésében panasszal élt a fogyasztóvédelmi felügyelet ellen, a kamerát gyártó cég ellen, valamint a cégbíróság ellen is. A panaszos az említett szerveket már mind végigjárta azzal kapcsolatban, hogy ő egy hibás terméket vásárolt, de a fenti szervek mind elutasították a panaszát. Miután a r. zászlós végigolvasta a panaszos által megírtakat, közölte vele, hogy az általa panaszolt cégekre és szervezetekre nem gyakorol felügyeletet a rendőrség. A leírt történet alapján közölte vele, hogy szabálysértést, valamint bűncselekményt nem tud megállapítani, az nem tartozik a

rendőrség hatáskörébe, így a feljelentését nem veszi át. Ekkor a panaszos azt mondta, hogy „nehogy már én döntsem el, hogy mi tartozik a rendőrség hatáskörébe”. A r. zászlós leírja még, hogy felvilágosította a panaszost az esetleges kártérítés miatti polgári peres eljárás indíthatóságáról. A panaszos erre közölte vele, hogy „nehogy már ő fizessen egy per miatt több ezer forintot, nyomozza ki a rendőrség ezt a csalást”. Miután a r. zászlós a panaszosnak a szükséges felvilágosítást megadta, elkészönt tőle. Megjegyzi még, hogy a beszélgetés során végig illedelmes és tisztelettudó hangnemben beszélt a panaszossal, aki azonban az általa elmondottakról nem igazán akart tudomást venni. Szolgálati jelvénye számának elkéréséről szó nem esett, azt a panaszos a beszélgetés során tőle nem kívánta megtudni. Szolgálatát a ruhanormának előírt megfelelő öltözetben látta el, jelvéyszámát így jól látható volt az ingén.

III.

A vizsgált intézkedés érintette a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát.

1) A Testületnek elsőként azt kellett értékelnie, hogy a panaszolt intézkedések közül mire van hatásköre.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos beadványában azt sérelmezte, hogy az általa megírt feljelentést az ügyeletes tiszt nem volt hajlandó átvenni. A Testületnek főszabály szerint nem áll módjában a büntetőeljárás során történetekkel kapcsolatban vizsgálatot indítania, tekintettel arra, hogy a Be. 195.-196. §-ai lehetőséget biztosítanak arra, hogy akire nézve az ügyészség vagy a nyomozó hatóság határozata rendelkezést tartalmaz, továbbá akit a nyomozó hatóság intézkedése vagy annak elmulasztása érint, panaszt tehesen. Mindezek alapján, a Testület eddigi gyakorlata szerint csak azon intézkedéseket vizsgálta, amelyre a Be. szerint nincs jogorvoslat, vagyis azon intézkedéseket, amelyeket nem a Be., hanem az Rtv. szabályoz, mégpedig a IV.-VI. Fejezetekben. Mindezeket túl az Rtv. 11. § és 13. §-ai alapján a Testület vizsgálta a rendőrség mint nyomozó hatóság tagjai magatartásának a törvényes előírásoknak való megfelelését. A 11. § (1) bekezdése előírja ugyanis, hogy a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni. A 13. § (2) bekezdése értelmében pedig a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A 2. § (1) bekezdése pedig előírja a rendőrség számára az emberi méltóság tiszteletben tartását és védelmét.

A Be. fent hivatkozott 196. §-ának (1) bekezdése szerint tehát, akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

Jelen esetben tehát a panaszosnak 8 napon belül lehetősége lett volna az ügyészséghez fordulni panasszal, amelyben sérelmezhetne volna a nyomozó hatóság mulasztását, vagyis hogy a feljelentését nem vették át és arról nem egy formális eljárásban döntöttek. Tekintettel azonban arra, hogy a panaszos nem az ügyészséghez, hanem a Testülethez fordult és ez alatt az idő alatt lejárt a számára nyitva álló jogorvoslati határidő, a Testület – hatásköre hiányának egyidejű megállapítása mellett – a panasz ezen részét megküldi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyészségnek.

2) A Testület hatáskörébe tartozik ugyanakkor annak a vizsgálata, hogy az ügyeletes tiszt hangneme sérthette-e a panaszos emberi méltóságához fűződő jogát. A panaszos állítása szerint az ügyeletes tiszt „nyeglén” beszélt vele, és amikor az azonosítószáma iránt érdeklődött, a kapitányság telefonszámát adta meg. A r. zászlós jelentése szerint ugyanakkor bemutatkozott neki, közölte, hogy ő az ügyeletes tiszt, valamint megkérdezte tőle, hogy mi a panasza. A beszélgetés során végig illedelmes és tisztelettudó hangnemben beszélt a panaszossal, szolgálati jelvénye számának elkéréséről szó nem esett, azt a panaszos a beszélgetés során tőle nem kívánta megtudni. Szolgálatát a ruhanormának előírt megfelelő öltözetben látta el, jelvéyszáma így jól látható volt az ingén.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A 20. § (2) bekezdése értelmében a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

Azzal kapcsolatban, hogy az ügyeletes tiszt magatartása a panaszosra nézve sértő volt-e, a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ugyanis a panaszos és a rendőr előadása egymással ellentétes leírást tartalmaz az esetről, így az emberi méltósághoz való jog sérelmét nem tudta megállapítani.

Az Rtv. 20. §-ában meghatározott követelmények a rendőr azonosíthatóságát szolgálják, vagyis hogy a rendőri intézkedések, eljárások során minden esetben kétséget kizáróan azonosítani lehessen az eljáró rendőrt. A szabály garanciául szolgál arra, hogy a rendőri intézkedéssel szemben jogorvoslattel lehessen élni. Maga a rendőri jelentés nem tartalmazza, hogy az ügyeletes tiszt közölte volna az azonosító számát, illetve arra hivatkozik, hogy a panaszos arra nem kérdezett rá, de az egyenruháján látható volt, amiből szintén arra lehet következtetni, hogy ezt az adatot külön nem közölte. A Testület álláspontja szerint – tekintettel arra is, hogy a panaszos egy rendőrségi épületen belül kapott tájékoztatást egy egyenruhás rendőrtől – az azonosíthatóság feltételei fennálltak, akkor is, ha az ügyeletes tiszt csak a nevét adta meg, azonosítószámát azonban nem. **Mindezek alapján, a Testület állásfoglalása szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, figyelemmel arra is, hogy az azonosíthatóság kötelezettségével védett érték, a jogorvoslathoz való jog nem sérült.** Jelen eljárásban nem volt megállapítható, hogy a panaszos valóban kérte-e a rendőr azonosítószámát, ugyanis a panaszos elmondása és a rendőri jelentés ellentétben állnak

egymással, amit a Testület nem tudott feloldani, felhívja ugyanakkor a rendőrség figyelmét arra, hogy ha a panaszos a rendőrségi eljárásban kéri, adja meg számára az intézkedő ügyeletes tiszt azonosítóját.

IV.

A fentiek alapján a Testület alapjogot sértő intézkedést nem állapított meg. A feljelentés átvételével kapcsolatos kérdések megítélésére a Testületnek nincsen hatásköre.

Mindezek alapján – figyelemmel az Rtv. 93. § (2) bekezdésére – a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2010. augusztus 25.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag